

Sygn. akt V KKN 394/98

P O S T A N O W I E N I E

Dnia 14 lutego 2001 r.

Sąd Najwyższy w Warszawie - Izba Karna na rozprawie w składzie następującym:

Przewodniczący: SSN Stanisław Zabłocki

Sędziowie: SN Henryk Gradzik (spraw.)

SN Ewa Strużyna

Protokolant: Piotr Wypych

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Bogumiły Drozdowskiej

po rozpoznaniu w dniu 14 lutego 2001 r.

sprawy **M. K. i B. S.**

oskarżonych z art. 98 § 1 uks

z powodu kasacji, wniesionych przez obrońcę obu oskarżonych

od wyroku Sądu Wojewódzkiego w W.

z dnia 16 grudnia 1997 r., sygn. IV Ka [...]

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w W.

z dnia 25 kwietnia 1997 r., sygn. II K [...]

1. oddała kasację jako oczywiście bezzasadne,

**2. obciąża oskarżonych kosztami sądowymi postępowania
kasacyjnego w częściach równych**

U Z A S A D N I E N I E

Sąd Rejonowy w W. w wyroku z dnia 25 kwietnia 1997 r. sygn. II K [...] uznał oskarżonych M. K. i B. S. za winnych tego, że w okresie od maja do grudnia 1992 r. w W., pełniąc funkcje: M. K. – prezesa, zaś B. S. – wiceprezesa zarządu spółki z o.o. „I.”, będąc płatnikami podatku dochodowego od osób fizycznych, działając wspólnie i w porozumieniu, nie wpłacili na rachunek właściwego urzędu skarbowego łącznej kwoty 97.607.000 starych złotych tytułem pobranych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych od wypłaconych wynagrodzeń, przy czym działali w warunkach przestępstwa ciągłego – tj. przestępstwa skarbowego z art. 98 § 1 uks w zw. z art. 58 dkk i wymierzył im za to kary po 6 miesięcy pozbawienia wolności i po 1000 zł grzywny. Wykonanie kar pozbawienia wolności zostało warunkowo zawieszone na okres 2 lat.

Obrońca obu oskarżonych zaskarżył powyższy wyrok w całości. W apelacji zarzucił obrazę przepisu prawa materialnego, tj. art. 23 kk, polegającą na uznaniu, iż oskarżeni nie działali w stanie wyższej konieczności. Wniósł o zmianę wyroku przez uniewinnienie oskarżonych.

Na rozprawie apelacyjnej skarżący sformułował wniosek ewentualny o warunkowe umorzenie postępowania, bądź o umorzenie na podstawie art. 11 pkt 2 dkpk, ze względu na znikomy stopień społecznego niebezpieczeństwa przypisanego czynu.

Po rozpoznaniu apelacji Sąd Wojewódzki w W. zmienił zaskarżony wyrok w ten tylko sposób, że wyeliminował z opisu czynu stwierdzenie, iż oskarżeni działali w warunkach przestępstwa ciągłego, a z kwalifikacji prawnej – przepis art. 58 dkk. W pozostałym zakresie tenże wyrok utrzymał w mocy.

Od prawomocnego wyroku Sądu Wojewódzkiego w W. z dnia 16 grudnia 1997 r. sygn. IV Ka [...] obrońca oskarżonych wniósł kasację. Zarzucił wyrokowi rażące naruszenie prawa materialnego, a mianowicie art. 26 dkk, polegającego na uznaniu przez Sąd Wojewódzki, iż skazani dopuścili się czynu o znacznym stopniu społecznego niebezpieczeństwa, podczas gdy z całokształtu zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika jednoznacznie, iż stopień społecznego niebezpieczeństwa czynu, jakiego dopuścili się skazani jest znikomy. Podnosząc ten zarzut, autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania na podstawie art. 11 pkt 2 dkpk w zw. z art. 26 § 1 dkk.

Sąd Najwyższy zważył:

Podniesienie w kasacji zarzutu naruszenia prawa materialnego, polegającego na niezastosowaniu art. 26 § 1 dkk jest wtedy zasadne, gdy skarżący wykaże, że rozstrzygnięcie zawarte w prawomocnym wyroku, opiera się na niewłaściwych przesłankach oceny stopnia społecznego niebezpieczeństwa czynu lub pomija istotne dla tej oceny przesłanki.

Autor kasacji argumentował, że sąd odwoławczy, odrzucając wniosek o uznanie, iż przypisany oskarżonym czyn zawiera znikomy stopień społecznego niebezpieczeństwa, nie wziął pod uwagę wyjątkowo trudnej sytuacji finansowej spółki w krytycznym okresie.

Odnosząc się do tak motywowanego zarzutu należy podkreślić, że znamię czynności wykonawczej przestępstwa skarbowego z art. 98 § 1 uks realizuje się przez niewpłacenie na rachunek właściwego urzędu skarbowego, kwoty pobranej od podatnika z tytułu jego zobowiązania podatkowego. Wypełnienie przez oskarżonych znamion czynu karalnego nastąpiło przez samo zaniechanie przekazania podatku (w tym wypadku podatku dochodowego od wynagrodzenia za pracę osób zatrudnionych w spółce), uprzednio obliczonego i pobranego.

Oskarżeni, jako pracodawcy, spełniający w myśl uregulowań ustawy z dnia 19 grudnia 1980 r. o zobowiązaniach podatkowych, funkcje płatnika, naruszyli nakaz nałożony na nich przepisem art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. Nr 80, poz. 350 ze zm.).

W orzecznictwie sądowym konsekwentnie wyrażano pogląd, znajdujący oparcie w przepisach powołanej wyżej ustawy, że w razie zaniechania wykonania obowiązku odprowadzenia pobranego podatku lub zaliczki na podatek, nie usprawiedliwiają płatnika względy dotyczące kondycji finansowej reprezentowanego przez niego podmiotu gospodarczego. Pobrany podatek nie stanowi mienia, którym płatnik może swobodnie dysponować. Bez znaczenia jest tu okoliczność, czy płatnik posiada środki na bieżącą działalność gospodarczą. Nie wolno mu jej przecież finansować z kwot należnych Skarbowi Państwa od podatnika (postanowienie SN z dnia 25 października 1995 r., I KZP 30/95, nie publ., wyrok NSA z dnia 26 marca 1997 r., SA/Lu 867/96, wyrok NSA z dnia 17 listopada 1999 r. SA/Sz 1710/98).

Powyższe uwagi wskazują na ewidentną niezasadność kasacji, wynikającą stąd, że zarzut obrazy art. 26 § 1 dkk obrońca oskarżonych wsparł argumentami, które przy rozpoznawaniu sprawy przez sąd odwoławczy nie mogły mieć znaczenia w ocenie stopnia społecznego niebezpieczeństwa czynu z art. 98 § 1 uks. W tym względzie decydujące są inne okoliczności, wiążące się ze znamionami przestępstwa, a w szczególności łączna wartość niewpłaconego podatku, czasokres bezprawnego zaniechania i upływ czasu, w jakim wyegzekwowano od oskarżonych zaległość podatkową. Właśnie te przesłanki miał na uwadze Sąd Wojewódzki, gdy uznał, że wniosek obrońcy o umorzenie postępowania karnego, uzasadniony znikomością stopnia społecznego niebezpieczeństwa czynu, nie zasługuje na uwzględnienie. W kasacji nie kwestionuje się wartości i znaczenia przytoczonych przesłanek.

Byłoby to zresztą niedopuszczalne, gdyż łączyłoby się z podważeniem ustaleń faktycznych i zarazem z wyjściem poza granice ustawowych podstaw tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia.

Reasumując, należy stwierdzić, że podniesiony przez skarżącego zarzut obrazy art. 26 § 1 dkk, w istocie nie wskazuje na uchybienie, które mogłoby mieć znaczenie dla oceny stopnia społecznego niebezpieczeństwa czynu, a tym samym na treść prawomocnego wyroku. W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy uznał kasacje wniesione na korzyść obu oskarżonych za oczywiście bezzasadne i jako takie oddalił (art. 535 § 2 kpk).

O obciążeniu oskarżonych kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 636 § 1 w zw. z art. 518 kpk.

Przewodniczący: SSN (Stanisław Zabłocki)

Sędziowie: SSN (Henryk Gradzik)

SSN (Ewa Strużyna)